

התאגדות המרכזים
הקהילתיים בישראל | Israel Federation of
Community Centers

מחברים קהילות

מחברים קהילות

התאגדות המרכזים הקהילתיים בישראל • גיליון מספר 5 • אב תשע"ד • אוגוסט 2014

דבר המנכ"ל

**חברי התאגדות יקרים, מנהלי מרכזים,
עובדים וקהילות,**

הקיץ הנוכחי הוא קיץ אחר, אין בכך כל ספק.
נלחמים בדרום, בחזית הצבאית, ונלחמים
בכל הארץ, בחזית האזרחית.

ובחזית זו נמצאים המרכזים הקהילתיים בשורה הראשונה.

בכל היישובים משמשים המרכזים הקהילתיים חולייה
מרכזית בשרשרת נותני המענים לאוכלוסייה האזרחית
ולצבא בכל התחומים - לצורכי הנפש ולצורכי הגוף. הלב
הפועם של הקהילה - בעתות חירום כמו בעתות של שקט.

בניסיון לשמור על שגרה, שהיא חלק מן המענים
האפקטיביים למלחמה, בנינו תכנית הכשרות והשתלמויות
אשר תכלול שני ימי עיון ארציים - בנושא שיתוף תושבים
ובנושא פיתוח מיומנויות ניהול בעידן משתנה, יריד הקייטנות
המסורתית בבית דני, שני קורסים שנתיים לרכזי תרבות
וחוגים: האחד בצפון - שאותו תרכז שולה גילט מחיפה,
והשני במרכז - שאותו תרכז תמר פארן-גת מכפר סבא.
כמו כן, חזרנו אל פורום המנהלים, שאותו תרכז אורנה
סטרומי מבתי ים.

הכנס השנתי יתקיים בינואר 2015 ויעסוק בקהילות
ייחודיות במרחב העירוני.

אנחנו ממשיכים בעשייה, מרכיבים ראש לזכר הנופלים,
מאחלים החלמה טובה ומהירה לפצועים ומייחלים לבוא
שלום על הארץ.

אתי איסלר

משולחנה של יושבת הראש

שלום חברים,

ימים לא קלים עוברים על כולנו; ימים
שבהם מיטשטש הגבול בין הפרטי לכללי;
ימים שבהם אנו חשים דאגה עמוקה לצד
תקווה, שדע כבר תקופה רגועה ושקטה;
ימים ששינו את תכניותינו מהקצה לקצה, שבהם תכננו
להוציא ילדים ובני נוער לפעילויות קיץ רבות ומהנות, אך
נאלצנו להתאים עצמנו למציאות של מרחבים מוגנים;
ימים של גילויי תמיכה וסולידריות במיטבה, שאני מקווה כי
ימשיכו לאפיין אותנו גם בימי שגרה.

המרכזים הקהילתיים, חלקם בקו האש ממש, השקיעו
מאמצים רבים במשך כל התקופה הזאת, שעדיין לא
נסתיימה, עבדו סביב השעון בארגון פעילויות מיוחדות,
בהוצאת בני נוער ומשפחות להפוגה, במשלוח חבילות
ובכל מה שנדרש. אני מודה להם על כך.

תכנית ההשתלמויות וההכשרות לקראת השנה הנפתחת
בקרב כבר מוכנה, הודות לעבודה מאומצת של ועדת
הכשרות והשתלמויות ושל יושבת הראש שלה - לאה כץ.
אני מקווה שגם הוועדות האחרות יפעלו באותה עוצמה
ויגבשו את תכניותיהן בקרב.

בסוף החודש הזה אני מסיימת את תפקידי כיו"ר
ההתאגדות.

זוהי הזדמנות להודות לוועד המנהל של ההתאגדות,
למנכ"לית ולנשיא ההתאגדות על שיתוף הפעולה. באסיפה
הכללית הקרובה יועבר השרביט ליו"ר חדש ובכך אסגור
מעגל.

אני מאחלת לכולכם ימים של עשייה קהילתית פורייה
ביציבות ובביטחון,

אתי פרחי-זהבי

התאגדות המרכזים הקהילתיים בישראל

ת.ד. 2378, ירושלים 9102301

טלפון: 073-2870246; פקס: 073-2870444

דוא"ל: www.ifcc.org.il

office@ifcc.org.il

המרכזים הקהילתיים חזקים בעורף

המרכזים הקהילתיים, כמו גופים רבים ואחרים בארץ, נרתמו מיד עם פרוץ מבצע "צוק איתן" לפעילות מגוונת לתושבי הדרום, ילדים, בני נוער, מבוגרים ומשפחות. חברינו באשקלון, בבאר שבע ובאשדוד, כמו גם במקומות נוספים, עבדו סביב השעון ועשו מאמצים רבים לתת מענים ולמצוא פתרונות לתושבים. הפעילות כללה אירוח משפחות בבתים, הפעלות בתחומים רבים, משלוח חבילות וכתיבת מכתבים לחיילים. מפאת קוצר היריעה אנו מביאים רק מעט מזעיר מהפעילויות, כפי שהועברו אלינו על ידי מנהלי המרכזים הקהילתיים. הסיסמאות "הלב עם החיילים", "כולנו למען הדרום", "חזקים בעורף" ועוד רבות אחרות בסגנון זה, קיבלו ביטוי מוחשי בשטח.

תל אביב: פעילות סביב השעון

משה עזרא, מנהל המחלקה למרכזים קהילתיים, באגף קהילה, נוער וספורט בעיריית תל אביב, מספר על היקפי הפעילות למאות רבות של תושבי הדרום, שכללו הפעם גם את תושבי המרכז, שהיו אף הם תחת אש.

המרכזים הקהילתיים ארגנו הופעות של אמנים, הצגות, תיאטרון, ארוחות חנם, אירוח בבתים ובמרכזים הקהילתיים, הפעלות של ילדים ובני נוער שיצאו להתרעננות, והכול ברוחב לב.

בנוסף לכך, התקיימה פעילות חנם למשפחות של מגויסים וזו כללה: משחקים, גיימבורי לילדים, הפנינג להורים וילדים, סדנאות שונות, הפעלות מוזיקליות, משחקים ותחרויות ספורט במרכזים הקהילתיים של תל אביב, ועוד.

בכל הפעילויות לקחו חלק אלפי משתתפים.

קיסריה: "הפעילות תימשך כל זמן שיימשך מבצע"

יוליה פנסון, מנהלת המרכז הקהילתי בקיסריה, מתארת את רוח ההתנדבות של תושבי העיר, שנרתמו להכנת מאות של חבילות לחיילים, בתוכן פרטי לבוש והיגיינה, דברי אוכל וסיגריות. בני הנוער עזרו באריזת החבילות, הילדים כתבו מכתבים אישיים לחיילים ועשרות משפחות היו עסוקות באירוח בבתים.

ילדי חוף אשקלון בקנטרי גורן גולדשטיין בתל אביב

התאחדות המרכזים הקהילתיים בישראל | Israel Federation of Community Centers

מחברים קבילות

אשקלון: "עבודה מורכבת ומאומצת עם תקווה בלב"

גד מנור, מנהל המרכז הקהילתי נווה אילן באשקלון, כותב:

חברי ורעיי להתאגדות,

בגילי שלי (60 - נולדתי ביום העצמאות) יכול אני לומר כי ראיתי כבר הרבה.

כך לפחות חשבתי. מבצע "צוק איתן" שייקרא לדעתי "מלחמת עזה" פתח לי מספר תובנות מעניינות.

קודם אתחיל באהבה שמרעפים עלינו המוני עם ישראל, דרך העמידות שלנו נוכח פני האויב, וכלה בכמות בלתי נתפסת של פטפטת באמצעי התקשורת האלקטרוניים והכתובים.

על האמירה השלישית אין לי הרבה מה לומר, בפרט לזה, כשעיתונאי לשעבר, ואולי אחזור לזה עוד בעתיד, לא ידעתי שאפשר להכביר במילים אין סוף ובלי להתייגע.

התובנה הראשונה שהזכרתי, האהבה של המוני בית ישראל, אינה מובנת מאליה ואינה יכולה להיות מוסברת במילים "ככה אנחנו בשעת צרה". שום דבר אינו יכול להיתפס כמובן מאליו, ומכאן חוזקנו המוסרי והפיזי.

דוגמה אחת מיני רבות - כשאיש עסקים, שמעולם לא שמעתי עליו, רוצה לבוא ולתרום, לא מתוך חובה אלא מרצונו החופשי, כשהוא לא רוצה להתפרסם, כשהוא מסכן את עצמו מעצם הגעתו לכאן לאשקלון - ברור שזה לא מובן מאליו. וזו לא דוגמה יחידה, יש עוד רבות כמות.

התובנה השנייה - כוח עמידתנו, כוח החברות, התמיכה בנו מקרוב ומרחוק. מכל אלה, אנו, "הדרומיים", שואבים את העידוד ואת הכוח המוסרי והנפשי לעמוד במערכה הזאת. גם זה לא מובן מאליו.

אני מכהן כמנהל המרכז הקהילתי נווה אילן באשקלון. בימים כתיקונם, כבר הייתי אחרי הכנת השנה החדשה, רגע לפני הדפסת הפרסומים וחלוקה לבתים, אבל "צוק איתן", באדיבותם הרבה של איסמעיל הנייה וחאלד משעל, שינו לי ולכולנו את התכנית, את סדר היום הרגיל והמתוכנן.

אנו עובדים סביב השעון, ביום אנו קולטים את הילדים וגם לא מעט הורים ועושים להם מה שנקרא "פעילות הפגתית"; אחרי הצהריים ובערב אנו מכינים תכניות ליום המחרת. הרבה עבודה מרוכזת ומורכבת, אבל תתפלאו אנחנו עושים אותה בכיף ובלי תנאים. בעצם, תנאי אחד ויחיד לפנינו - שהמבצע יישא תוצאות יעילות, שתהיה למנהיגים שלנו ההבנה לעשות את הדברים הנכונים.

בשעה שאני כותב שורות אלה "צוק איתן" עדיין בעיצומו. עדיין "צבע אדום", ריצה למרחבים המוגנים ותקווה בלב, שלא יהיו נפגעים.

אוהב אתכם,
גד מנור

פעילות שגרת חירום בממד של המרכז הקהילתי נווה אילן באשקלון

אריאל: ימי הפגה למשפחות, חבילות וערב הצדעה לחיילים

שי ארני, מנהל המרכז הקהילתי באריאל, מספר, כי פרט למבצעים של איסוף תרומות וארגון חבילות לחיילים, מתקיימות פעילויות נוספות של שליחת קבוצות שונות לדרום ושל אירוח משפחות. בכלל זה ימי הפגה למשפחות, הכוללים בריכה, הופעות ופעילות נוער, משחקים לילדים, קריוקי בערבים, שבת קהילתית, אתגרים לבני נוער, ועוד.

בנוסף לכך, המרכז הקהילתי ארגן ערב הצדעה לחיילי צה"ל, כאשר עלויות רכישת הכרטיסים מיועדות כתרומה להכנת חבילות לחיילים.

5. מנהל צוות החירום יעדכן את כל הנוכחים לגבי האירוע והשיקולים שהובילו להפעלת מערך החירום הקהילתי.

6. כל ההחלטות של צוות המטה יתועדו בפרוטוקול.
 7. מיד עם קבלת ההחלטה להפעיל צוות כלשהו יתקשרו מנהלי הצוותים למתנדבים ולחברים האחרים ויקבעו עמם זמני פעילות ומקום מפגש לצורך תדרוך.
 8. בכל צוות של מערך חירום משולבים גם מתנדבים, שעליהם יהיה אחראי סגנו של המנהל (או היו"ר). בעת הפעלת מתנדבים חשוב לזכור, כי יש ליידע אותן על זכויותיהם וחובותיהם ולספק להם תדרוך לגבי דרכי העבודה בצוות המסוים שבו הם שובצו. כמו כן, יש לוודא שהמתנדבים קיבלו הכשרה עוד בטרם התנדבותם. בעת חירום, מגיעים למערך החירום מתנדבים שרבים שלא גויסו, נקלטו ונרשמו קודם לכן במערך החירום הקהילתי. אלה יעברו תהליך מזורז של מיון ורישום וימלאו שאלון שיאפשר להפנותם לצוות המתאים. רק מתנדבים שנרשמו כנדרש בטופס המיועד לכך זכאים לביטוח, שיהיה תקף מרגע שהמתנדב עזב את ביתו לצורך הגעה למקום ההתנדבות ועד חזרתו לביתו בתום ההתנדבות.
 9. צוות המטה ידאג לפתיחתו של חדר המצב, הצטיידותו והפעלתו.
 10. אם יש צורך ועל פי בקשת מנהל האירוע ייקבע נציג של מערך החירום הקהילתי שישמש איש קשר בין מטה החירום במקום האירוע ומערך החירום הקהילתי.
 11. מנהל כל צוות ימנה את אחד מחברי הצוות כ"רשם" לצורך תיעוד הפעילות של הצוות.
 12. כל ארבע שעות, או בכל מועד שייקבע מראש, יתכנסו המנהלים והצוותים בחדר המצב, כדי לערוך עדכון הדדי, להעלות בעיות וסוגיות שהתעוררו, להציג את הצרכים של הצוותים השונים ולקבל החלטות לגבי המשך הפעילות.
 13. שבוע לאחר האירוע ו/או שבוע לאחר הפעלת מערך החירום הקהילתי ייערך דיון של מערך החירום בקהילה, שבו יעודכנו כל המשתתפים לגבי העשייה של מערך החירום, יקבלו החלטות לגבי המשך הפעלת המערך והצוותים. הדיון יתועד בפרוטוקול.
 14. החלטה לגבי סגירת מערך החירום הקהילתי תיעשה לאחר התייעצות חוזרת עם מערך החירום העירוני. בדרך כלל, מטה החירום העירוני נסגר לאחר זמן קצר, אך המערך הקהילתי ממשיך לפעול עד להשבת חיי הקהילה לשגרה, מהלך שעשוי להימשך חודשים רבים.
- תקציר מתוך: מערכי חירום קהילתיים - תדריך הקמה והפעלה על פי המודל הירושלמי, מאת יולי בן לביא ורות גבע, בהוצאת החברה למתנ"סים, 2007.

החוברת נמצאת **באתר הידע של החברה למתנ"סים**

חשיבותם של הכנות נכונות, תכנון מראש וניצול משאבי הקהילה הם הלקחים העיקריים שנלמדו מאירועי חירום בישראל ובעולם

מערכי חירום קהילתיים הוכחו, על סמך ניסיון של שנים ארוכות, כמסייעים לגורמי החירום הממסדיים לתת שירותים המותאמים לצורכי האוכלוסייה בעת חירום - לפני, במהלך ולאחר האירוע. הוכח, שבכלים מערכתיים אפשר לפתח חוסן תפקודי, ארגוני וקהילתי, המסייע לקהילה להתמודד עם מצבי חירום.

חשוב לזכור, כי קהילה שבה יש חוסן היא קהילה שבה קיימים כוחות להתמודד עם מצבי משבר ולחץ, לכידות חברתית, מנהיגות מקומית, העצמת פעילים ותחושה בסיסית של אחריות מצד התושבים כלפי הקהילה. ביכולתה של קהילה כזאת למנף את המשבר לקידומה, לחיזוקה ולשדרוגה בעתיד.

מטרת המערך הקהילתי ליצור כתובת ברורה וידועה מראש להתמודדות עם מצבי משבר וחירום ברמה השכונתית-

קהילתית, תוך תיאום עם כל הגורמים המקצועיים הרלוונטיים. המערך מיועד לאפשר לקהילה לסייע לעצמה, להגביר את חוסנה ולהושיט עזרה ותמיכה לנזקקים. המערך גם מאפשר ליצור רציפות בפעילות של הגורמים השונים, למנוע כפילויות ובזבוז משאבים בין נותני השירותים השונים ולאסוף מידע מהקהילה והפצתו, כדי למנוע אי-ודאות ולצמצם בלבול וחרדה של התושבים.

העקרונות המרכזיים בהפעלת מערך חירום קהילתי הם היותו מודולרי, גמיש ופועל בשיתוף פעולה ובתיאום מלא עם גורמים נוספים.

מתוך תפיסה זו וברוח ימים אלה, אנו מביאים לפניכם תקציר של פרק רלוונטי לכולנו, על הפעלת מערכי חירום קהילתיים במרכזים הקהילתיים. להלן הצעדים העיקריים הנדרשים:

1. עם קבלת ההודעה על קיום אירוע חירום או על התהוותו, על מנהל המרכז הקהילתי להתקשר מיידית לגורמים הרלוונטיים במרכז הקהילתי וברשות המקומית ולהיערך להפעלת צוות מטה מצומצם, שהוקם מבעוד מועד.
2. צוות המטה כולל נציגים של המרכז הקהילתי - מנהל, סגן המנהל, קציני ביטחון של הרשות, מפקד המשמר האזרחי/ השיטור הקהילתי, נציג השירות הפסיכולוגי, עובדת קהילתית וגורמים נוספים, על פי שיקול דעתו של מנהל המרכז הקהילתי.
3. לאחר כינוס צוות המטה תתקיים התייעצות משותפת באשר להפעלת מערך החירום ומתכונת הפעילות הנדרשת.
4. כל חברי צוות המטה יתייצבו בחדר המצב של מערך החירום הקהילתי, במקום שנקבע מראש.